

Het Swan Theatre rond 1596 / tekening van Johannes de Witt

den O the very casques that did afright the air at Agincourt?' (*Henry V*, I, 11-14) en even later: 'And let us, ciphers to this great accompt, on your imaginary forces work. Suppose within the girdle of these walls are now confin'd two mighty monarchies.' (*Henry V*, I, 17-20) Het zegt *iets* over het gebouw – de 'Wooden O' is een beroemd synoniem voor The Globe geworden – maar veel is het niet.

Fun

Toch werden kosten noch moeite gespaard om het theater zo getrouw mogelijk te herbouwen. Eigenlijk valt het, zoals De Witt opmerkte, nog het best te vergelijken met een Romeinse arena, zij het dan een ronde met drie verdiepingen. Op de grond, voor de scène, zijn de staanplaatsen. Voor vijf pond sta je onder de blote hemel. Voor een zitje onder het rieten dak betaal je twaalf tot zestien pond. En zo was het al in Shakespeares tijd: de ground-

lings, zoals het voetvolk voor de scène werd en wordt genoemd, betaalden één penny, de meer respectabelen uit de maatschappij moesten twee en drie pennies neertellen om zich op een bank, met of zonder kussentje, neer te kunnen vleien.

Vanop de grond geeft het openluchttheater een overweldigende indruk: de enorme steunbalken, de balkons, de scène, de banken, alles is van hout en werd, naar analogie met de zestiende eeuw, met de hand vervaardigd en in elkaar gezet. Zonder modern gegraaf en geboor werden alle delen van de ronde, vijftien in totaal, apart gemaakt en in elkaar gezet. Het riet op het dak werd met de hand geoogst en samengebonden en volgens de folders zit in het hele gebouw niet één spijker. Zulk een zin voor detail is misschien wat vergezocht en mist soms zijn effect: de twintigste eeuw blijft alomtegenwoordig, op het dak prijkt een brandwerende installatie en tijdens de pauze kan je

cola kopen, uit de ijskast gehaald door een *waiter* in net geen authentieke kledij.

Een voorstelling in The Globe is zoals Bach op authentieke instrumenten: los van de vraag of het zo geklonken heeft, zoveel eeuwen terug, klinkt het ook wel mooi. We weten niet of er vroeger zo werd gespeeld in The Globe maar we moeten wel toegeven dat Shakespeare in dit gebouw werkt. "When you do Shakespeare here, it works better than in any other theatre", meldde Globe-directeur en acteur Mark Rylance vorig jaar, en dat is waar. Het hangt er alleen van af voor welke Shakespeare je kiest. In deze periode waarin de teksten van Shakespeare worden gesampled, gemengd, hertaald in 'slang', herwerkt tot nieuwe stukken, spelen de acteurs van the Globe met veel verve, ze amuseren zichzelf en het publiek. Theater in het Globe-gebouw is vooral een kwestie van *fun*. De groundlings stappen zalig rond, er wordt geklapt, gefloten en gejoeld en dat zorgt voor sfeer, temeer daar het publiek verscheiden is. In de zestiende eeuw keken de rijken vanop de verdiepingen neer op de armen en de armen stonden niet zonder trots dapper op de grond. De drie verdiepingen van de arena doen denken aan een diagram van de wereld zoals de toeschouwer en de toneelschrijver die in de zestiende eeuw zagen: de Goden, het Hof en het Volk. Vertaald naar de twintigste eeuw wordt dat: Britse dames en heren tussen zwetende toeristen, Engelsen naast Fransen, klikkende Japanners tussen luidruchtige Amerikanen.

In The Globe sta je graag tussen het Volk, al was het maar omdat er kan worden rondgelopen. De acteurs moeten het inderdaad vooral hebben van de fantasie van het publiek, want veel staat er niet op de scène. Een voorbeeld: in de tweede act van *Two gentlemen of Verona* – vorig jaar zagen we deze voorstelling in een vooropening van The Globe – moet het regenen, en het is genoeg dat Proteus zijn kap over zijn hoofd trekt en de scène afrent. Als in hetzelfde stuk wordt gezegd 'The sun is setting', dan vormen de meteorologische sfeer en de ondergaande zon in de openluchtschouwburg voor een verbluffend decor. Af en toe wordt een stoel op de scène gezet als troon en dat is dan dat.

The Zulu Macbeth

Toch rijst de twijfel of de Globe nu een triomfantelijke wedergeboorte van een authentiek genre is, dan wel een toeristische gimmick. Het is vreemd om te constateren dat je in The Globe niet naar een voorstelling gaat om een goeie acteur of compagnie te zien, maar om het gebouw waarin zij spelen. En daar is reden toe: naast het theater is in het